

Διδαχή

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
Δελφών & Μισούλη | Τ.2310 828 989 | www.inmetamorfoseos.gr

ΕΤΟΣ 3^ο | 13 Αυγούστου 2023 | Αρ. Φύλλου 138

ΚΥΡΙΑΚΗ Ι' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Σχόλιο στο Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Μθ 17, 14-23

Εκείνο τον καιρό, πλησίασε τον Χριστό ένας άνθρωπος, γονάτισε μπροστά του και του είπε: «Κύριε, σπλαχνίσου τον γιό μου, γιατί είναι επιληπτικός και υποφέρει πολλές φορές μάλιστα πέφτει στη φωτιά και στο νερό. Τον έφερα στους μαθητές σου, αλλά δεν μπόρεσαν να τον θεραπεύσουν». Ο Ιησούς απάντησε: «Γενιά άπιστη και διεφθαρμένη, ως πότε θα είμαι μαζί σας; Ως πότε θα σας ανέχομαι; Φέρτε τον μου εδώ». Ο Ιησούς επιτίμησε το δαιμόνιο, και βγήκε απ' αυτόν από κείνη την ώρα το παιδί γιατρεύτηκε. Πήγαν τότε ιδιαιτέρως στον Ιησού οι μαθητές και τον ρώτησαν: Γιατί εμείς δεν μπορέσαμε να το βγάλουμε;» «Εξαιτίας της απιστίας σας», τους είπε ο Ιησούς. «Σας βεβαιώνω πως, αν έχετε πίστη έστω και σαν κόκκο σιναπιού, θα λέτε σ' αυτό το βουνό πήγαινε από δω εκεί, και θα πηγαίνει· και τίποτα δεν θα είναι αδύνατο για σας. Αυτό το δαιμονικό γένος δεν βγαίνει παρά μόνο με προσευχή και νηστεία». Ενώ οι μαθητές περιέρχονταν τη Γαλιλαία, τους είπε ο Ιησούς: Ο Υιός του Ανθρώπου πρόκειται να παραδοθεί σε χέρια ανθρώπων· θα τον θανατώσουν, και την τρίτη μέρα θα αναστηθεί».

Χαρακτηριστικά της διήγησης του Ματθαίου

α) Το θαύμα έλαβε χώρα στα περίχωρα της Καισάρειας του Φιλίππου, όπου κατοικούσαν ειδωλολάτρες.

β) Και οι τρεις Συνοπτικοί διασώζουν το θαύμα αυτό, το οποίο ακούμε και την Δ΄ Κυριακή των Νηστειών από τον Ευαγγελιστή Μάρκο. Στους δύο άλλους Ευαγγελιστές, τον Ματθαίο και τον Λουκά, η διήγηση είναι συντομότερη και με κάποια απλούστευση.

γ) Το θαύμα συνέβη αμέσως μετά την κάθοδο του Χριστού και των προκρίτων μαθητών από το Θαβώρ. Η κάθοδος δε κατά Λουκά έγινε την επόμενη της Μεταμόρφωσης. Άρα η Μεταμόρφωση κατά τον ίδιο Ευαγγελιστή έγινε τη νύχτα. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι το υπόλοιπο της νύχτας ήταν κατάλληλος χρόνος για να εμβαθύνουν κάπως οι τρεις μαθητές, όσο ήταν δυνατό, σε ό,τι είδαν και άκουσαν.

Προσέγγιση της Περικοπής

Η Περικοπή έχει πολλά σημεία που αξίζει να προσεγγίσουμε:

α) Ένας πατέρας, ως ταπεινός ικέτης, γονυπετής μπρος τον Κύριο του ζήτησε να σπλαχνισθεί τον γιό του που δεν ήταν απλός επιληπτικός, αλλά κατεχόταν και από δαιμόνιο. Αυτό το δαιμόνιο ο Ευαγγελιστής Μάρκος αποκαλεί άλαλο και κουφό. Αυτή η κατάσταση κάνει το παιδί να υποφέρει, ιδίως ώρες παροξυσμού και κρίσης. Ο Ματθαίος απλουστεύει τη συνομιλία του πατέρα με τον Χριστό. Δεν λέει τίποτε για τη συζήτηση των μαθητών με τους νομικούς, που αναφέρει ο Μάρκος.

Ο πατέρας δεν αποκλείεται να ήταν και αυτός ειδωλολάτρης. Ήλθε μάλλον στον Ιησού, εξαιτίας της μεγάλης φήμης του ως θαυματουργού. Δεν είναι σαφές, από το κείμενο, αν πίστευε στην θεία αποστολή του ή αναγνώριζε περισσότερη θεραπευτική δύναμη από αυτή των μαθητών του, την οποία δοκίμασε πριν καταφύγει σ' αυτόν.

β) Ο πατέρας παρακαλεί τον Χριστό με το ρήμα «ελέησον» που έγινε στη λειτουργική μας ζωή πολύ εκφραστικό. Είναι το ρήμα με το οποίο ο λαός απαντάει ικετευτικά στα αιτήματα του λειτουργού. Το ρήμα αυτό συνοψίζει τη διαρκή αστοχία του ανθρώπου, τη συναίσθησή της και την καταφυγή του προς τον φιλεύσπλαχνο Θεό. Εκφράζει ταυτόχρονα την ταπείνωση και την αναξιοτήτά του. Το ρήμα συνάπτεται με την προσφώνηση «Κύριε», η οποία

δηλώνει τη θεία κυριότητα, την μεγαλειότητα, την παντοδυναμία και αποτελεσματικότητα του Θεού.

γ) Ενώ ο Ματθαίος και ο Μάρκος στο κείμενό τους παρουσιάζουν τον πατέρα να παρακαλεί για τον γιό του, ο Λουκάς, ως ιατρός ιδιαίτερα ευαίσθητος σε κοινωνικά θέματα, προσθέτει ότι ο γιός του ήταν μονογενής· ικετεύει δε τον Κύριο με λόγια θερμότερα ως εξής: **«διδάσκαλε, δέομαί σου, επίβλεψον επί τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής μοι ἔστι»**. Εκείνοι που έχουν πολλά παιδιά πιθανόν να ισοσταθμίσουν τη θλίψη τους, όταν το ένα έχει κάποιο πρόβλημα. Όταν όμως είναι μονάκριβο η θλίψη είναι αξεπέραστη. Και κάτι άλλο πάνω στη λέξη μονογενής : να υποθέσει κανείς ότι υπάρχει εδώ υπαινιγμός στον Κύριο ο οποίος, αν και μονογενής, παραδόθηκε από τον Πατέρα *«ὕπέρ ἡμῶν»*; Δεν αποκλείεται.

δ) Να πούμε κάτι για τον σεληνιασμό, που ο Ματθαίος αναφέρει ως το πρόβλημα του γιου του. Σύμφωνα με τις ειδωλολατρικές αστρολογικές δεισιδαιμονίες της εποχής τα άστρα, όπως επί παραδείγματι η σελήνη, κανόνιζαν την πορεία των ανθρωπίνων πραγμάτων και συνδέονταν με πονηρές δυνάμεις, εχθρικές προς τον Θεό. Ο Χριστός ελευθέρωσε τους ανθρώπους από τις δεισιδαιμονίες αυτές. Όμως, έδειξε ταυτόχρονα ότι οι αμαρτίες ή οι αστοχίες που διασαλεύουν την τάξη του σύμπαντος προέρχονται από τον κινούμενο από ποικίλες δυνάμεις άνθρωπο. Προέρχονται από ελλείψεις πνευματικές, όπως: πίστη, προσευχή, νηστεία κ.λ.π.

ε) Ο πατέρας του ασθενούς γιου απευθύνθηκε, πριν καταφύγει στον Χριστό, στους μαθητές. Όμως χωρίς αποτέλεσμα. Ο πατέρας, προστρέχει στο Χριστό, αλλά έμμεσα αποδίδει κατηγορία στους μαθητές. Σαφώς εννοεί κάποια έλλειψη των μαθητών σε σχέση με τον ίδιο, η οποία, όπως προκύπτει από τη συνέχεια στην κατ' ιδίαν ερώτηση των μαθητών προς τον Κύριο, όντως υπήρχε. Πάντως, ό,τι και να ισχύει, υπάρχουν δωρεές και χάριτες που παρέχει μόνο ο Χριστός.

στ) Ο Χριστός, ως φαίνεται από τα επιτιμητικά λόγια του *«ᾧ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη»*, διαμαρτύρεται με πόνο προς όλη την ανθρωπότητα για την αποστασία και απομάκρυνσή της από τον Θεό. Σ' αυτήν την απομάκρυνση θα πρέπει να συγκαταλέξουμε, όπως είναι ευνόπο, τους μαθητές, τον πατέρα του παιδιού, τους Ιουδαίους συνολικά, κοντολογίς όλη την ανθρωπότητα, προς την οποία ο ίδιος στέκεται με ανεκτικότητα και προσμονή.

ζ) Μετά την διαμαρτυρία και παρά την απιστία, με εξουσία και αυθεντικό τρόπο, ο Χριστός θεραπεύει το παιδί μόνο με το

λόγο του. Είναι η ίδια εξουσία και αυθεντία, που αποκαλύφτηκε λίγο πριν στη Μεταμόρφωση και με την οποία ενεργούσε πάντοτε ο Κύριος. Αυτή την εξουσία και αυθεντία ο Ματθαίος θέλει να προβάλλει γι' αυτό και παραλείπει την λεπτολόγο περιγραφή της θεραπείας.

η) Οι μαθητές απορούν ίσως μήπως έχασαν τη θαυματουργική δύναμη που τους έδωσε ο Κύριος, γι' αυτό και τον ερωτούν κατ' ιδίαν γιατί δεν μπόρεσαν να θεραπεύσουν τον νέο. Η σαφής απάντηση του Χριστού είναι: « *Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν*», που σημαίνει ότι εξαιτίας της απιστίας σας δεν μπορέσατε να θεραπεύσετε τον επιληπτικό νέο.

Η απόλυτη εμπιστοσύνη στον Θεό μοιάζει με την δύναμη του σιναπιού, του πιο μικρού σπέρματος. Αν η εμπιστοσύνη μας στο Θεό έχει τη δύναμη του σιναπιού, μπορεί να μετακινήσει, όπως τόνιζαν οι Ραβίνοι, και το ογκοδέστερο πράγμα, το βουνό. Αυτό θα πει ότι όποιος πιστεύει στον Θεό, αυτό το είδος των δαιμόνων, δηλαδή το άλαλο και κουφό, μπορεί να το νικήσει, με τη σύμπραξη δύο στοιχείων: την προσευχή και τη νηστεία. Το πρώτο στοιχείο ανοίγει δρόμους εμπιστοσύνης για το Θεό. Το δεύτερο ελευθερώνει από «*εσωτερικές εμπιπαθείς καταστάσεις*»

θ) Η διήγηση του θαύματος κλείνει με την νέα πρόρρηση του πάθους, που λύπησε τους μαθητές. Ο Χριστός, εναλλάσσει την εικόνα του. Κάθε λόγο ή πράξη του, που προβάλλει τη δόξα και την εξουσία του, διαδέχεται λόγος ή πράξη που προλέγει το πάθος του.

Μηνύματα

α) Και εν μέσω γενικής απιστίας ή δυσπιστίας ο Κύριος θαυματουργεί. Θαυματουργεί και κει που όλα φαίνονται λογικά ακατόρθωτα. Γιατί είναι Θεός, που δεν εμποδίζεται από τα ανθρώπινα.

β) Η απαίτηση όμως του ανθρώπου να δει πρώτα θαύματα και μετά να πιστέψει έχει μέσα της κάτι το δαιμονικό, κάτι που μαρτυράει ότι η φύση του δεν έχει θεραπευθεί.

γ) Η πίστη μας πρέπει να ξεπερνάει διαρκώς ενδιασμούς, φόβους και ποικίλες επιφυλάξεις. Με την εκζήτηση της θείας δύναμης, μέσω των μυστηρίων, με την προσευχή, με την νηστεία, με την συμμετοχή μας στη λατρεία και τη σύμπραξη στο έργο της Εκκλησίας μας ανανεώνουμε την εν Χριστώ φύση μας.

π.Ι.Σ